

ခေတ်ပေါ်သီချင်းများ၏ အနက်ချဲ့ထွင်မှု

သန်းသန်းအေး*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းတွင် မြန်မာခေတ်ပေါ်သီချင်းများကို ရေးဖွဲ့ရာ၌ တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့ပုံကို အတ္ထုဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားသည်။ ဘာသာစကားတစ်မျိုးဖြစ်သော ဂီတကိုရေးဖွဲ့ရာတွင် တေးရေးဆရာတို့သည် ဘာသာဗေဒယူနစ်များဖြစ်သော စကားလုံး၊ ပုဒ် စသည်တို့ကို အသုံးပြု၍ ရေးဖွဲ့ကြသည်။ ထိုယူနစ်တို့ကို အသုံးပြုရာတွင် စကား အဆက်အစပ်အရ တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင်ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တေးရေးဆရာ တို့သည် တေးသီချင်းများကို ရေးဖွဲ့ရာတွင် အာရုံငါးပါး ခံစားမှုတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရာဝတ္ထုတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဖြစ်အပျက် အပြုအမူ တို့ဖြင့် လည်းကောင်း တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့ထားပုံတို့ကို တွေ့ရသည်။

သော့ချက်စကားလုံးများ - ခေတ်ပေါ်သီချင်း၊ တင်စား၊ အနက်ချဲ့ထွင်၊ အတ္ထုဗေဒ၊ ဘာသာဗေဒ၊ စကားလုံး၊ ပုဒ်

နိဒါန်း

လူတို့၏ ဆက်သွယ်မှုကြားခံ^၀ သည် ဘာသာစကား^၂ ဖြစ်သည်။ ဘာသာ စကားတွင် အနက်အဓိပ္ပာယ်^၃ ရှိသည်။ အဓိပ္ပာယ်ရှိ၍ တစ်ဦးပြောသည်ကို တစ်ဦးက နားလည်သဘောပေါက်ပြီး အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်၍ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာသာ စကားကို ဆက်သွယ်ရေးကြားခံအဖြစ် အသုံးပြုရာတွင် အပြောဘာသာစကား^၄ ကို လည်းကောင်း၊ အရေးဘာသာစကား^၅ကို လည်းကောင်း အသုံးပြုကြသည်။ လူတို့သည် မိမိတို့၏ ရင်တွင်းခံစားချက်များကို နှုတ်မှဖွင့်ပြော၍ မရသည့်အခါ အရေးဘာသာ စကားဖြင့် တေးသီချင်းများ ဖွဲ့သီ၍လည်း ပြောတတ်ကြသည်။ ထိုသို့ ဖွဲ့သီကြ

^၀ medium of communication
^၂ language
^၃ meaning
^၄ spoken language
^၅ written language

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ တောင်ငူတက္ကသိုလ်

ရာတွင် တေးရေးဆရာတို့သည် စကားလုံး^၁၊ ပုဒ်^၂၊ ဝါကျ^၃တို့ကို အနက်ရိုး^၄ နှင့်မဟုတ်ဘဲ ခံစားချက်ပေါ်လွင်ထိမိစေရန် တင်စား^၅ကာ အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့လေ့ ရှိကြသည်။ ထိုသို့ ရေးဖွဲ့လေ့ရှိပုံကို “ခေတ်ပေါ်သီချင်းများ၏ အနက်ချဲ့ထွင်မှု” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် လက်လှမ်းမီရာ မြန်မာတေးသီချင်းများကို စုစည်းပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ် လေ့လာမှုပညာ အတ္ထုဗေဒ^၆ ရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၁။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်

လူအချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြရာတွင် အများသဘောတူ သတ်မှတ် ထားသည့် ဘာသာစကား သင်္ကေတ^၇ များကို အသုံးပြုကြသည်။

“ဘာသာစကားဆိုသည်မှာ စကားသံများ (သို့) အရေးအသား ပုံသဏ္ဍာန်များကို စကားလုံး၊ ဝါကျစသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် အစီအစဉ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားသော လူတို့၏ ဆက်သွယ်ရေး စနစ် ဖြစ်သည်။”^၈

ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ဘာသာစကားကို သိပ္ပံနည်းကျကျ လေ့လာသော ပညာရပ် သည် ဘာသာဗေဒ^၉ပညာ ဖြစ်သည်။ ဘာသာဗေဒပညာရပ်ထဲတွင် ပညာရပ်ခွဲ များစွာ များစွာ ရှိသည်။ အတ္ထုဗေဒသည် ဘာသာဗေဒ၏ ပညာရပ်ခွဲတစ်ခု ဖြစ်သည်။

၁။၁။ အတ္ထုဗေဒလေ့လာမှု

အတ္ထုဗေဒ၏ဟူသည် ဘာသာစကားအတွင်းရှိ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာ သော ပညာရပ် ဖြစ်သည်။ အတ္ထုဗေဒလေ့လာမှုနှင့် ပတ်သက်၍

---

^၁ word
^၂ phrase
^၃ sentence
^၄ connotative
^၅ metaphor
^၆ semantic
^၇ symbol
^၈ Richard, 1987, 196
^၉ linguistic

“အတ္ထဗေဒသည် ဘာသာစကား၏ အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်သော ရုပ်ရင်း၊ စကားလုံး၊ ပုဒ်၊ ဝါကျခွဲ၊ ဝါကျတို့၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာသော ပညာရပ်ဖြစ်သည်။”^၈

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“အတ္ထဗေဒသည် စကားလုံးများ၊ ဝါကျများ၏ ဘာသာဗေဒ ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာသော ပညာရပ်ဖြစ်သည်။”^၉

ဟူ၍ လည်းကောင်း ပညာရှင်များ ဖွင့်ဆိုကြသည်။

လူတစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ပြောဆိုဆက်ဆံကြရာတွင် တစ်ဦး ဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို တစ်ဦးက နားလည်မှသာ လူမှုဆက်ဆံရေး အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် အဓိပ္ပာယ်၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ပါဝင်လာသည်။ အဓိပ္ပာယ်၏ အရေးပါပုံကို-

“ဘာသာစကားတစ်ခုသည် အောင်မြင်သော ဆက်သွယ်ရေး ကိရိယာအဖြစ် အသက်ဝင် လှုပ်ရှားနေနိုင်ခြင်းမှာ အနက် အဓိပ္ပာယ် ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။”^{၁၀}

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“ကမ္ဘာပေါ်၌ အဓိပ္ပာယ်မရှိသော ဘာသာစကား ဟူ၍ မရှိ စကောင်း၊ ဘာသာစကားမရှိသော အဓိပ္ပာယ် ဟူ၍လည်း မရှိ စကောင်း၊ ဘာသာစကားရှိသည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်သည် ရှိရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။”^{၁၁}

ဟူ၍ လည်းကောင်း မိန့်ဆိုကြပါသည်။

အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာသည့်အခါ အဆက်အစပ်^{၁၂} ၏ အခန်းကဏ္ဍ သည်လည်း အရေးပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စကားလုံးတစ်လုံးကို ဝါကျ ထဲတွင် အသုံးပြုသည့်အခါ ထိုစကားလုံး၏ ရှေ့နောက်ဝဲယာရှိ စကားလုံးများနှင့် ဆက်စပ်၍ အသုံးပြုရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

---

^၈ ခင်အေး၊ ၂၀၀၄၊ ၁
^၉ Wales, 2001, 176
^{၁၀} ခင်မင်၊ ၂၀၀၀၊ ၃။
^{၁၁} ထွန်းမြင့်၊ ၁၉၉၅၊ ၁၁၁။
^{၁၂} context

စကားအဆက်အစပ်နှင့်ပတ်သက်၍

“စကားအဆက်အစပ်သည် စကားတစ်လုံး၏ ရှေ့နောက်ဝဲယာရှိ ဆက်စပ် အသုံးပြုထားသော စကားလုံး၊ ပုဒ် စသည်တို့ဖြစ် သည်။”^၈

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“စကားစု (သို့) ဝါကျတစ်ခု၏ အဓိပ္ပာယ်သည် စကားလုံး များနှင့် စကားလုံးများ ပေါင်းစပ် တည်ဆောက်မှုတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ပေါ်တွင် တည်သည်။”^၉

ဟူ၍ လည်းကောင်း ဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်ကြပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် အသုံးပြု ထားသည့် တေးသီချင်းများပါ စကားလုံးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် လည်း စကားအဆက်အစပ်သည် အရေးပါသောကဏ္ဍတစ်ခု ဖြစ်သည်။

စကားလုံးများကို ရှိရင်းစွဲအဓိပ္ပာယ်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ အဓိပ္ပာယ်ပွားများဖြင့် သုံးသည်ကို ဘာသာစကား ပညာရှင်များက ဓလေ့သုံး^၇ စကားဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဥပစာစကား ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ကြပါသည်။

ဓလေ့သုံးစကားဟူသည် -

“စကားလုံးတစ်လုံး၏ အဓိပ္ပာယ်သည် သုံးနေကျ အဓိပ္ပာယ်မျိုး အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ထူးခြားသော အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်နေလျှင် သို့မဟုတ် တွဲသုံးနေကျဖြစ်သော စကားလုံးစု တစ်ခု၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ထိုစကားလုံးစုတွင် ပါဝင်သော စကားလုံး များကို တစ်လုံးစီ သီးခြားသုံးသည့်အခါ ရရှိသည့် အဓိပ္ပာယ် များအတိုင်း အလိုက်သင့်ကောက်ယူ၍ မရသော ထူးခြားသော အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်နေလျှင် ထိုစကားလုံး သို့မဟုတ် စကားလုံးစုသည် ဓလေ့သုံးစကားပင် ဖြစ်သည်။”^၆

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

^၈ ခင်အေး၊ ၂၀၀၄၊ ၉၉။
^၉ From Kin & Rodman, 1974, 11.
^၇ idiom
^၆ ခင်မင်၊ ၂၀၁၆၊ ၁၅။

“စကားစုတစ်ခု၏အဓိပ္ပာယ်ကို စကားလုံးများ မပေါင်းစပ်ဘဲ နှင့် အဓိပ္ပာယ်မဖော်နိုင်။ ပေါင်းစပ်ပြီးမှ အဓိပ္ပာယ် ဖော်နိုင်သည့် ကာလဒေသအလိုက် မူဟန်ဖြစ်သော စကားဖြစ်သည်။”^၁

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ဥပစာစကားဟူသည်

“ရှိရင်းစွဲ အဓိပ္ပာယ်နှင့်မသုံးဘဲ ထူးခြားသော အဓိပ္ပာယ်နှင့် သုံးစွဲခြင်းသည် ဓလေ့သုံးစကား၏ သဘောဖြစ်သည့်အလျောက် တင်စားသုံးနှုန်းသည့် သဘောမျိုးလည်း ပါဝင်မည် ဖြစ်သည်။ မြောက်မြားစွာသော ဓလေ့သုံးစကားတို့သည် ပုံဖော်တင်စားမှု များမှ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ တင်စားသော စကားကို ဥပစာ ဟုခေါ်ကြသည်။”^၂

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“တစ်စုံတစ်ရာကို ရည်ညွှန်းသည့် သင်္ကေတကို အခြားတစ်စုံ တစ်ရာ အတွက် ရွှေ့ပြောင်းအသုံးပြုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။”^၃

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“ဝါကျ၏ မူရင်းအဓိပ္ပာယ်အတိုင်း ကောက်ယူ၍ မရသည်ကို ဥပစာ ဟု ခေါ်သည်။”^၄

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ဥပစာ / အုဗဇာ / န - တင်စားသောစကား^၅

ဟူ၍ လည်းကောင်း ဖွင့်ဆိုကြပါသည်။ တချို့သော တင်စားမှုများတွင် အနက် ကောက်ယူမှု မတူနိုင်သောကြောင့် အယူအဆ ကွဲပြားမှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။

အထက်ပါ ဖွင့်ဆိုချက်များအရ ဘာသာစကားတွင်းရှိ စကားလုံး၊ ပုဒ်၊ ဝါကျ တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဆက်အစပ်အရ သိနိုင်သည်။

^၁ Crystal, 2000, 189
^၂ ခင်မင်၊ ၂၀၁၆၊ ၁၈။
^၃ ခင်မင်၊ ၂၀၁၆၊ ၁၈။
^၄ Formkin & Rodman, 1974, 171
^၅ မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၁၉၉၁၊ ၄၃၁။

၁၂။ တေးသီချင်းများ၏အခန်းကဏ္ဍ

ဂီတသည် ဘာသာစကား တစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဘာသာ စကားအားလုံးကို နားမလည်နိုင်ကြသော်လည်း ပြောဆိုသံကို နားထောင်ရုံဖြင့် ပြောနေသူ၏ စိတ်လှုပ်ရှားမှု၊ မောပန်းမှု၊ လွမ်းမောမှု၊ အပျော်၊ ဒေါသတို့ကို ခန့်မှန်းကြည့်နိုင်သည်။ ဂီတသည် လူအချင်းချင်း မည်သို့မည်ပုံ ဆက်သွယ်ပေး သည်ကို အတိအကျ ရှင်းပြရန် ခက်ခဲသော်လည်း လူသားတို့အကြား ဆက်သွယ် ပေးနိုင်သည်ကို လူတိုင်းသိကြသည်။

ဂီတနှင့်ပတ်သက်၍

“ရှေးဂရိတွေက ဂီတကို နားဆင်ခြင်းဖြင့် ကလေးသူငယ်နှင့် လူငယ်လူရွယ်တို့၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို ဖွံ့ဖြိုးစေနိုင်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ ဆန့်ကျင်ဘက် ဂီတမျိုးဖြင့် ဆိုးသွမ်း ပျက်စီး စေနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြလေသည်။”^၁

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“တရုတ်အတွေးအခေါ်ပညာရှင် ကွန်ဖြူးရှပ်ကတော့ ဂီတဆိုတာ ဖျော်ဖြေဖို့မဟုတ်။ လူတစ်ယောက်၏ စိတ်နှလုံးနှင့် အတွေး များကို သန့်စင်စေဖို့သာ ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုလေသည်။”^၂

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“ဂီတသည် လူသားတို့က အားထုတ်ဖန်တီးခဲ့ကြသမျှတို့တွင် အရှုပ်အထွေးဆုံး၊ အသိမ်မွေ့ဆုံး၊ ဖမ်းစားနိုင်စွမ်း အရှိဆုံး ပညာရပ် ဖြစ်သည်။”^၃

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“ဂီတဆိုတာ လူသားတို့ရဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေကို ဖွင့်ဖော်ပြရာ ကနေ အခြေခံပြီး စတင်လာခဲ့တာပါပဲ။ လူသားတို့ရဲ့

^၁ နိုင်ဇော်၊ ၂၀၀၉၊ နိုဒါန်း ၁။
^၂ နိုင်ဇော်၊ ၂၀၀၉၊ နိုဒါန်း ၁။
^၃ နိုင်ဇော်၊ ၂၀၀၉၊ နိုဒါန်း ၁။

စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေကို အော်ဟစ်မြည်တမ်းလိုက်ရာက ဂီတမွှေးဖွား
လာခဲ့ရတယ်ဆိုတာ ဘာမှ သံသယဖြစ်နေစရာ မရှိပါဘူး။”^၁

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဂီတနှင့်ပတ်သက်သော အယူအဆများကို တွေ့ရသည်။ ဂီတ
အနုပညာနှင့်ပတ်သက်၍ မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)က

“သီချင်းနားထောင်သူများ၏ စိတ်ထဲတွင် အေးငြိမ်းကြည်နူးသည့်
အရသာ ပေါ်လာစေနိုင်သော သီချင်းများသည်လည်း နှစ်သက်
စရာ ကောင်းလှပါသည်။”^၂

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“အေးချမ်းကြည်နူးသော ခံစားမှုနှင့်အတူ လွမ်းဆွတ်ဖွယ်
ခံစားမှု၊ တက်ကြွဖွယ် ခံစားမှုများ ပေးစွမ်းနိုင်သည့် သီချင်းများ
လည်း အများအပြား ရှိပါသေးသည်။”^၃

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“ဒိဋ္ဌလောကမှာ ဆွေးမြည့်ကြေကွဲစွာ ခံစားရလျှင် အရသာ မပေါ်
သော်လည်း သီချင်းနားထောင်ရာမှာတော့ ဆွေးမြည့် ကြေကွဲရင်း
အရသာ ခံစားရသည်။”^၄

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

“အနုပညာလောကတွင် အနုပညာရှင်၏ ပြောင်မြောက်သော
ဖန်တီးမှုကြောင့် ထိုအရသာများကို ပရိသတ်က နှစ်နှစ်သက်သက်
ခံစားရမြဲ ဖြစ်ပါသည်။”^၅

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဂီတ၏ အာနိသင်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ တေးသီချင်း
ရေးဖွဲ့သူနှင့် သီဆိုသူတို့၏ ညီညွတ်မှုကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အောင်မြင်ကျော်ကြား
လူကြိုက်များသော သီချင်းများစွာ ရှိပါသည်။ ထိုသို့အောင်မြင်ခြင်းမှာ သီချင်း
ရေးဖွဲ့သူ၏ ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းမှု၊ သီဆိုသူ၏ အသံကာရန် ပီပြင်မှု

---

^၁ နိုင်ဇော်၊ ၂၀၀၉၊ နိဒါန်း ၁။
^၂ ခင်မင်၊ ၂၀၁၆၊ ၈၁။
^၃ ခင်မင်၊ ၂၀၁၆၊ ၈၅။
^၄ ခင်မင်၊ ၂၀၁၆၊ ၈၈။
^၅ ခင်မင်၊ ၂၀၁၆၊ ၉၁။

တို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှုကို လေ့လာ တင်ပြထားပါသည်။

၂။ တေးသီချင်းရေးဖွဲ့မှုနှင့် အဓိပ္ပာယ်လေ့လာမှု

တေးရေးဆရာတို့သည် လူတို့၏ အာရုံခံစားမှုဆိုင်ရာ စကားလုံးတို့ကို အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်တို့ပေါ်တွင် မူတည်၍ တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့လေ့ရှိကြသည်။ ထိုသီချင်းများစွာထဲမှ အချို့ကို ရွေးထုတ်ကာ ဤစာတမ်းတွင် လေ့လာတင်ပြထားသည်။

၂.၁။ အာရုံငါးပါးနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့မှု

တေးရေးဆရာတို့သည် အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အကြား၊ အတွေ့အထိ ဟူသော အာရုံငါးပါး ခံစားမှုတို့နှင့် တေးသီချင်းတို့ကို အနက်အဓိပ္ပာယ် ချဲ့ထွင်ကာ ရေးဖွဲ့လေ့ ရှိကြပါသည်။

တေးရေး အင်္ဂါ၊ တေးဆို မျိုးကြီးတို့၏ “အစိမ်းရောင်လမ်း” သီချင်းတွင် “တို့အချစ် မနက်ခင်းကား အစိမ်းလိုက် ကျကွဲ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုသီချင်းတွင် ချစ်သူနှစ်ဦး ချစ်စခင်စအချိန်တွင် ချစ်သူ မိန်းကလေးက ခွဲခွာသွားသည့်အကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ချစ်သူနှစ်ဦး ချစ်ခင်နေသည့်အချိန်ကို လူသားတို့ အားအင်ပြည့်ဝလန်းဆန်းတက်ကြွချိန် ဖြစ်သည့် “မနက်ခင်း” နှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုချစ်ခင်မှုများ ရုတ်တရက် ပျက်ပြယ် သွားသည့်သဘောကို “အစိမ်းလိုက်ကျကွဲ” ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အချိန်မတန် သေးခင် ကွဲကွာခဲ့ရသည့် အနက်သဘောကို ပေါ်လွင်စေသည့် တင်စားမှုမျိုး ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုသီချင်းထဲတွင်ပင်

“နင်ခြယ်တဲ့ အစိမ်းရောင်လမ်း”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ “အစိမ်းရောင်”ကို ရက်စက်ခြင်း၊ စိမ်းကားခြင်း၊ ခွဲခွာခြင်း အနက်သဘောဖြင့် လည်းကောင်း၊ “လမ်း”ကို ရွေးချယ်မှု အဖြစ် လည်းကောင်း တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

တေးရေး ဇဝါ၊ တေးဆို မျိုးကြီးတို့၏ “အလွမ်းနာ” သီချင်းသည် ချစ်သူနှင့် ခွဲခွာပြီးနောက် ခံစားရသည့် ခံစားမှုကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်း ထဲတွင်

“အသည်းအပျက်ကြီးနဲ့ ငါဘယ်လို အသက်ဆက်မလဲ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ခံစားမှု နှင့်ပတ်သက်၍ ရေးဖွဲ့သည့်အခါ အသည်းကွဲသည်။ အသည်းနာသည် စသည်ဖြင့် ရေးဖွဲ့လေ့ ရှိခဲ့ကြသော်လည်း ထိုသီချင်းထဲတွင် “အသည်းအပျက်ကြီးနဲ့” ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အရာဝတ္ထုများတွင်သုံးသည့် ပျက်စီးခြင်း အနက်သဘောကို မနှစ်သက်ခြင်း ခံစားမှုတွင် ရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

တေးရေး၊ တေးဆို ဝန၏ “ပစ်မှတ်” သီချင်းသည် ချစ်သူ မိန်းကလေး မျက်နှာများသည့်အကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းတွင်

“မနေ့က တွေ့တော့ အလန်းဇယားနဲ့ ဒီနေ့ တွေ့တော့
ဘဲအပုပ်ကြီးနဲ့ဟ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ မနေ့က မိန်းကလေးနှင့်တွဲ၍ တွေ့ရသူသည် ခေတ်မီ စမတ်ကျ လိုက်ဖက်ညီသူဖြစ်ကြောင်းကို “အလန်းဇယား” နှင့်ဟူသော ဗန်းစကားနှင့် ရေးဖွဲ့ ထားပြီး ယနေ့တွေ့ရသူသည် ယုတ်ညံ့သော လက္ခဏာရှိပြီး လိုက်ဖက်ညီသူ မဟုတ် ကြောင်းကို “ဘဲအပုပ်ကြီး” ဟု ဗန်းစကားကို မကောင်းသော အနံ့ အရသာနှင့်တွဲကာ မနှစ်သက်ခြင်း ခံစားမှုသဘောကို ပေါ်လွင်အောင် တင်စား ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

တေးရေး မြင့်မိုးအောင်၊ တေးဆို မျိုးကြီးတို့၏ “အပြာရောင်ည” သီချင်း သည် ချစ်သူနှင့် ပြန်လည်ဆုံစည်းခွင့်ရ၍ ပျော်ရွှင်စရာ ဖြစ်ခဲ့ရသည့် ညလေးတစ်ည အကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

“အပြာရောင်အချစ်ည၊ မင်းလှမ်းကြည့်စမ်း၊ မိုးကောင်းကင်ထက်
များတဲ့ တို့အချစ်များ၊ ကြယ်စင် အားလုံးထက် လင်းတဲ့
တို့အချစ်များ အပြာရောင် အချစ်ညကမ္ဘာမှာ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ “အပြာရောင်”ကို ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ အေးချမ်းခြင်း၊ ပျော်ရွှင်စွာ ဆုံစည်းခြင်း ဟူသည့် အနက်သဘောများဖြင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

တေးရေး လင်းလင်း၊ တေးဆို အင်တို့၏ “ငရဲတစ်ပိုင်း” သီချင်းသည် ဘဝ၏ မွန်းကြပ်မှုများကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

“ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ စိတ်ကူးများဟာ မွဲခြောက်ခြောက်ပါ”

“ကြုံတွေ့ရတဲ့ နေ့များတိုင်းဟာ ကျွမ်းလို့ လှိုက်လောင်နေဆဲ
မွန်းကြပ်လို့နေခဲ့ မွဲခြောက်ခြောက် ငါ့ဘဝ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ဘဝတွင် ပြည့်စုံမှု မရှိခြင်း၊ စိုပြည်သာယာမှု မရှိခြင်း အနက် သဘောကို အရောင်အဆင်း မှေးမှိန်ခြောက်ကပ်ခြင်းနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်။

တေးရေး တေးဆို ဝန၏ “နင်မရှိတော့ရင်” သီချင်းသည် ချစ်သူ ချန်ထားခဲ့၍ ပြန်လည် ချစ်ခွင့်ပန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းတွင်

“အစိမ်းရင့်ရောင် မင်းမျက်ဝန်းက ငါ့ကို အခါးလွန်စေတယ်”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ စိမ်းကားခြင်းနှင့်အတူ ဒွန်တွဲပါလာတတ်သော စိတ်အစဉ်ကို ရက်စက်ခြင်း၊ စွန့်ခွာခြင်း အနက်သဘောကို “အစိမ်းရင့်ရောင်” နှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းတွင်ပင်

“အစိမ်းရောင်ရင့်နေတဲ့ မင်းမျက်ဝန်းက ငါ့ကို အခါးလွန် စေတယ် အရာရာအားလုံး အရသာမဲ့၊ အချိန်တွေတောင် ခါးသက်သွားပြီကွယ်”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုအဖွဲ့ကြောင့် နာကျင်မှု ဖြစ်စေသည်။ အချိန်များသည်ပင် လျှင် အမူအကျင့် ကူးစက်သွားသည်ကို ပြနေသည်။ ချစ်သူ၏ မကြင်နာသော မျက်ဝန်းတစ်စုံကို မြင်ရခြင်းသည် အလွန်နာကျင်ခံစားရကြောင်းကို “အခါး” အရသာ နှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုအတူ တွေ့ဆုံကြုံတွေ့ခဲ့ကြသော အချိန်များပင် နှစ်သက်ခြင်းသဘော ပျောက်ဆုံးသွားကြောင်းကို “ခါးသက်ခြင်း” ဟူသည့် အရသာ နှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

တေးရေး ကေအေတီ၊ တေးဆို ဝိုင်ဝိုင်း၏ “ဖြေသိမ့်လိုက်” သီချင်းသည် ဘဝ၏ အနိမ့်အမြင့် အတက်အကျ အချိုးအကွေ့များအကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းတွင်

“ကံကြမ္မာဆိုတာက ချိုတစ်လှည့် ခါးတစ်လှည့်”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ဘဝတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် ကောင်းသော အတွေ့အကြုံ ခံစားမှုများကို “ချိုသော” အရသာနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ပြီး အဆင်မပြေမှု၊ ခက်ခဲမှု စသည့် မကောင်းသော အတွေ့အကြုံ ခံစားမှုများကိုမူ “ခါးသော” အရသာနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်။

တေးရေး ကေအေတီ၊ တေးဆို ဟန်ထွန်းတို့၏ “ရင်ခုန်ဘက်သို့ တမ်းချင်း” သီချင်းတွင်

“ငါနဲ့မင်းက ဘဝတူ ရင်ခုန်ဘက်လူ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ဘဝတွင် အေးအတူ ပူအမျှ အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှ တို့ကို မျှဝေခံစားတတ်သူ၊ ခံစားချက်ချင်းတူသူ ဟူသည့် အနက်သဘောကို တေးရေး ဆရာက ကျစ်လျစ်သေသပ်သည့် စကားလုံးဖြင့် လှလှပပ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ဆိုးတူ ကောင်းဖက်၊ အဖော်အဖက်သဘောကို “ရင်ခုန်ဘက်” ဟု ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် ရေးဖွဲ့ ထားသည်။

တေးရေး လင်းလင်း တေးဆို ဂျီလတ်တို့၏ “တစ်ကိုယ်စာ အတွေး” သီချင်းသည် ဘဝတွင် တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲများ အကြောင်းကို မစဉ်းစားဘဲ အိပ်စက်ရန် တိုက်တွန်းရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းထဲတွင်

“အရုံးပေးတဲ့ အိပ်စက်ခြင်းမှာ အိပ်စက်တယ် နူးညံ့တဲ့ ဒုက္ခအသိ တွေနဲ့ ဖြစ်သမျှ အရာရာ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အဓိပ္ပာယ် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော စကားလုံးနှစ်ခုကို ပေါင်းစပ်၍ ဆင်းရဲပင်ပန်းမှုကို နှစ်သက်စွာ ခံယူသည့် အနက်သဘောဖြင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထို့အပြင် ဝါကျနှစ်ကြောင်း အစစကားလုံးများကို နေရာ ပြောင်းကြည့်ခြင်းဖြင့် အနက်ချဲ့ထွင်မှုကို ထင်ရှားလာစေပါသည်။

အာရုံငါးပါး ခံစားမှုကို တင်စားရေးဖွဲ့ရာတွင် အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ စသည့် အာရုံခံစားမှုဆိုင်ရာ စကားတို့ကို ထိထိမိမိနှင့် တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင် သုံးနှုန်းထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

၂.၂။ အရာဝတ္ထုများနှင့်တင်စားရေးဖွဲ့မှု

တေးရေးဆရာတို့သည် မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အရာဝတ္ထုတို့နှင့် တင်စား၍ လည်း ရသခံစားမှု ပေါ်လွင်အောင် သီကုံးရေးဖွဲ့လေ့ ရှိကြသည်။

တေးရေး မြင့်မိုးအောင်၊ တေးဆို အင်တို့၏ “စိတ္တဇကား” သီချင်းသည် ဘဝဖြတ်သန်းပုံကို ကားနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းထဲတွင်

“မတားနဲ့ ငါ့ရဲ့ စိတ္တဇကား မိုင်ကုန်အောင် ငါမောင်းခဲ့ လောက
အချိန်မှန်အချက်တွေ ပြနေခဲ့ အသက်မဲ့မနေချင်ဘူး၊
မလိုချင်ဘူး သံပတ်ကုန်တဲ့ဘဝများ
ချန်ရစ်ထားခဲ့လိုက်ချင်တယ်”

ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အတွေးသစ် အမြင်သစ်များဖြင့် ဘဝကို တိုးတက်အောင် လုပ်ချင်သည့် စိတ်ဓာတ်ကို “ကား”နှင့် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့သည်။ အတွေးဟောင်း

အမြင်ဟောင်းများဖြင့် တိုးတက်မှု မရှိသည့်ဘဝများကို “သံပတ်ကုန်တဲ့ဘဝ” ဟု ရပ်တံ့နေသည့်သဘောနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

တေးရေး မြင့်မိုးအောင်၊ တေးဆို ဟန်ထွန်းနှင့် တင်ဇာမော်တို့၏ “အိမ်” သီချင်းသည် ချစ်သူနှစ်ဦး မည်သည့်အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးပင် ကြုံတွေ့ပါစေ အတူတူ ဖြေရှင်းပြီး အချစ်ပြယ်ခြင်း မရှိရန် ဆုတောင်းထားသော သီချင်းလေး ဖြစ်သည်။
ထိုသီချင်းတွင်

“မပြိုပါနဲ့ အချစ်အိမ်လေး
အတူတူသာ တို့ဆုတောင်းနေ
မပြိုပါနဲ့ အချစ်အိမ် အချစ်အိမ်လေး”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ချစ်သူနှစ်ဦး တည်ဆောက်မည့် ချစ်ခြင်းဟူသော အဆောက် အအုံသည် မပျက်စီးပါစေနှင့်ဟု ဆုတောင်းပုံကို နေစရာ “အိမ်” နှင့် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။

တေးရေး တေးဆို နောနော်၏ “ဘွဲ့” သီချင်းသည် ချစ်သူနှစ်ဦး၏ ဖြူစင်သော ချစ်ခြင်းများအကြောင်း ဖွဲ့ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းထဲတွင်

“ကြင်နာခြင်းနဲ့ တည်ဆောက်တဲ့
တို့နှစ်ယောက်ရဲ့အသိုက်ဟာ ခိုင်မြဲ
ဟန်ဆောင်ခြင်းတွေ မရှိဘူးပေါ့”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ဦးတည်း မဟုတ်တော့သည် ချစ်သူနှစ်ဦး၏ အစုအဝေး၊ အစုအဖွဲ့ ဖြစ်သည့် ချစ်ခြင်းအစုအဝေးကို အသိုက်နှင့် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်ကို သိနိုင်ပါသည်။

ချစ်ခြင်းမေတ္တာတရားများ စုစည်းတည်မှီရာကို တေးရေး မြင့်မိုးအောင်က “အချစ်အိမ်လေး” ဟု သိမ်မွေ့စွာ နှစ်သက်ဖွယ် ရေးဖွဲ့သည်။ တေးရေး တေးဆို နောနော်က “တို့နှစ်ယောက်ရဲ့အသိုက်” ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

တေးရေး တေးဆို နောနော်၏ “ဆက်သွယ်မှုဧရိယာပြင်ပ” သီချင်းသည် စိတ်သဘောထား မတိုက်ဆိုင်၍ ဝေးဝေးနေချင်သည့် အကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းသည်

“ဝေးလေကောင်းလေ အဝေးကို ငါထွက်ပြေးမလို့

ဆက်သွယ်မှု ဧရိယာပြင်ပသို့။”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းမှ ဖုန်းဆက်သွယ်ရေးလိုင်းများ မကောင်းသည့်အခါ ပြန်လည်ဖြေကြားသည့်စကားကို ချစ်သူနှင့် အဆက်အသွယ် မရလိုသည့် ခံစားမှုတွင် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။

တေးရေး ဇဝါ၊ တေးဆို ဝိုင်းစုခိုင်သိန်း၏ “အပြစ်မမြင်” သီချင်းသည် ချစ်သူ၏အပြစ်များကို သိရသော်လည်း အပြစ်မမြင်ဘဲ ခွင့်လွှတ်ကာ ချစ်နေမိသည့် အကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းတွင်

“ချစ်သူ ဘေးနားမှာ နေတဲ့ခဏ
နူးညံ့နွေးထွေးသလို အကြည့်လေးများထဲ
တင်းတားမယ် တို့စိတ်ကူးတွေ အခိုးအငွေ့ ဖြစ်ကာရယ်
နှလုံးသားဟာ ပန်းလိုကြွေကျတယ်”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ချစ်သူ၏ အပြစ်များကို သိရ၍ စိတ်ဆိုးကာ ခပ်တင်းတင်း နေမည်ဟု စိတ်တင်းထားသော်လည်း ချစ်သူ၏နွေးထွေးသည့် အကြည့်များကြောင့် တင်းထားသည့်စိတ်များ ပျော့ပျောင်းသွားရပုံနှင့် နူးညံ့စွာပန်းကလေးများ ကြွေကျပုံကို တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

တေးရေး ဂေအေတီ၊ တေးဆို လေးဖြူတို့၏ “မံမီများ” သီချင်းသည် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၏ ခိုင်မြဲခြင်းသဘောကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းတွင်

“ရာစုများပြောင်းလဲသွား မံမီများတည်ရှိနေဆဲ
မြင်တွေ့နေကြ အမြဲတမ်းရှိတယ် မလွင့်စင်ဘူး
ဒီချစ်ခြင်းများ မင်းလေးအတွက်ပေါ့”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ချစ်သူအပေါ်ထားသည့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာများ မပြောင်းလဲ ကြာရှည်ခိုင်မြဲသည့်သဘောကို နှစ်ပေါင်းများစွာ မပျက်မစီး တည်ရှိနေသည့် မံမီ ရုပ်အလောင်းများနှင့် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

တေးရေး မောင်မောင်ဇော်လတ်၊ တေးဆို မျိုးကြီးတို့၏ “ကတ္တီပါလမ်းခွဲ” သီချင်းသည် စိတ်သဘောမတိုက်ဆိုင်၍ အေးချမ်းစွာ လမ်းခွဲခဲ့ကြသည့် ချစ်သူ နှစ်ဦးအကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုသီချင်းတွင်

“ဒီဘဝတော့ ဒီမျှနဲ့ ဇာတ်သိမ်းတစ်ခန်းရပ်ပြီး ရုပ်ကြွင်းတစ်ခု၊ အိပ်မက်တစ်ခုလိုနော် ... ကတ္တီပါလမ်းခွဲ ငါနဲ့မင်းနဲ့ အပြီးသတ် နှုတ်ဆက်ချိန် ကတ္တီပါလမ်းခွဲ ဒါနောက်ဆုံးပဲ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ခိုက်ရန်ဒေါသများဖြစ်ပြီး ရန်လိုမှန်းထားခြင်းများ မပါဘဲ ညင်သာစွာဖြင့် နှစ်ဦးသဘောတူ ခွဲခွာခဲ့ကြသည်ကို နူးညံ့သည့် “ကတ္တီပါ” ထည်နှင့် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။

တေးရေး ငယ်ဆူးသစ် တေးဆို ဇော်ပိုင်တို့၏ “ပန်းကလေးရဲ့ချစ်သူ” သီချင်းသည် ချစ်သူနှင့် ခွဲခွာပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှုကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

“ဘယ်လိုလဲပြော ရင်ထဲကို ဝင်လာပြီး နှလုံးသားကို ချည်နှောင်ပြီး ချိုသာခွန်းဆိုသော အိုပန်းပွင့်လေးရေ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ချစ်သူမိန်းကလေးက မိမိအား သူ့အပေါ် စွဲလမ်း နှစ်သက်အောင် စွဲဆောင်စည်းရုံး၍ မိန်းကလေးအပေါ် သံယောဇဉ်ခိုင်မြဲလာပုံကို “ချည်နှောင်” ဟူသော ကြိယာစကားလုံးနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်။

တေးရေး လင်းလင်း၊ တေးဆို မျိုးကြီးတို့၏ “နေခဲ့တော့” သီချင်းသည် စိတ်သဘောထားချင်း၊ မတိုက်ဆိုင်၍ လမ်းခွဲခဲ့ကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းထဲတွင်

“အတွေးဟောင်းများတော့ သန့်စင်အောင် ဂျီးချွတ်လိုက်”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ပြောင်းလဲခြင်း အနက်သဘောကို “ဂျီးချွတ်လိုက်” ဟု ရေးဖွဲ့ ထားသည်။ အတွေးအခေါ်များ ပြောင်းလဲသင့်ကြောင်းကို မမြင်ရသည့်အရာကို မြင်ရသည့် အပြုအမူ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။

တေးရေး တေးဆို ဝေလ၏ “ကားစုတ်ကြီး” သီချင်းတစ်ပုဒ်လုံးသည် ခံစားမှုကို “ကား”၏ အခြင်းအရာများနှင့် တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ချစ်သူမိန်းကလေး၏ မျက်နှာများသည့် အပြုအမူများကို ခရီးသည်တင် ဘတ်စ်ကားနှင့် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။

လိုင်းကားများတွင် စပယ်ယာများက ခရီးသည်များလိုက်အောင် နေရာရှိတယ်၊ ထိုင်စီးရမယ်၊ ချောင်တယ် စသည်ဖြင့် အော်ခေါ်ကာ လူများကို အပြည့်အကြပ်

တင်ဆောင်ပုံနှင့် ချစ်သူ မိန်းကလေး၏ပြုမူပုံသည် ထိုသဘောအတိုင်းပင် ဖြစ်ပုံကို တင်စားကာ

“စပယ်ယာတွေလို အော်ခေါ်ပြီး အကြင်အနာတွေကို
တပြိုင်တမကြီး ရင်ခွင်အလယ်မှာ ချောင်တယ်ဆိုပြီး
အတင်းသွတ်သွင်းသေးသည်”

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ချစ်သူမိန်းကလေးသည် ယောက်ျားလေးများကို အထာပေး မြူဆွယ်နေပုံကို ဘတ်စ်ကားများသည် လူမရသည့်အခါ မှတ်တိုင်တွင် ဆက်မမောင်းဘဲ လူရအောင် စောင့်တင်ပုံနှင့် တင်စားကာ

“နေရာတိုင်း လိုက်ထောက်တဲ့ ဘတ်စ်ကားလို
မင်းနှလုံးသားသည်”

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

မိန်းကလေး၏ ချစ်သူပေါများရှုပ်ပွေမှုကို လိုင်းကားများတွင် လူများ ပြည့်ကြပ်ပြီး အထဲတွင် နေစရာမရှိသောကြောင့် ဘေးမှ တွယ်ကပ်စီးရပုံနှင့် တင်စားကာ

“အတွယ်တွေနဲ့ အာရုံနောက်တယ်”

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ချစ်သူမိန်းကလေးသည် ယောက်ျားကလေး တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက်နှင့် တွဲသွားတွဲလာနေပုံကို ဘတ်စ်ကားပေါ်မှလူများ ဆင်းလိုက်တက်လိုက် လုပ်ပုံနှင့် တင်စားကာ

“မင်းဘဝက ကားစုတ်ပြီး အတက်အဆင်းလည်း များနေပြီ”

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ချစ်သူမိန်းကလေး တွဲသွားတွဲလာလုပ်နေသူများထဲတွင် ဆိုးသွမ်းသည့် သူများလည်း ပါဝင်နေကြောင်းကို ဘတ်စ်ကားပေါ်၌ အလစ်သုတ် အချောင်သမား ခါးပိုက်နှိုက်များ ပါတတ်ပုံနှင့်တင်စားကာ

“ဆိုးသွမ်းပြီး အလစ်သုတ်တတ်တဲ့ ပိုးကောင်တွေလည်း
ရှိနိုင်သည်။”

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ချစ်သူမိန်းကလေးသည် စဉ်းစားဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိ စည်းမရှိ ကမ်းမရှိ နေထိုင်ပုံကို စက်ပစ္စည်းများ ပျက်ယွင်းနေသည့် ဘတ်စ်ကားနှင့် တင်စားကာ

“ဘရိတ်မမိတဲ့ ကားစုတ်ကြီး ဗိုင်းရပ်တို့ ကိုက်နေပြီ”

ဟူ၍ လည်းကောင်း အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

တေးရေး တေးဆို ပိုပို၏ “အရင်လိုပါပဲ” သီချင်းတွင် ချစ်သူနှင့် ပတ်သက်ခဲ့ဖူးသမျှသည် အချိန်တိုင်း ရင်ခုန်ခံစားနေရဆဲ ဖြစ်သည်ကို သစ်ခြင်း ဟောင်းခြင်း ဟူသည့် အရာဝတ္ထုများ၏ သဘောတရားနှင့် တင်စားကာ

“နာကျင်စရာများလည်း မဟောင်းနိုင်သေးဘူး
အချိန်နာရီတိုင်း ဟောင်းမသွားတဲ့ သတိရခြင်းများရယ်”

ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားသည်။

တေးရေး ဆောင်းဦးလှိုင်၊ တေးဆို နီနီခင်ဇော်၏ “မျှော်လင့်ချက် တစ်စုံ တစ်ရာ” သီချင်းသည် ဘာမျှော်လင့်ချက်မျှမထားဘဲ ဘဝအခက်အခဲများကို အတူ လက်တွဲ ဖြေရှင်းရင်း ပေးဆပ်သွားသည့်အကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်း၌ ဘဝတွင်ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများကို ဆူးနှင့်တင်စားကာ

“အန္တရာယ်လည်း များပါစေ
ဆူးခင်းလမ်းတွေ ဖြစ်ပါစေ”

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ဘဝတွင် အမြဲတမ်း ထိခိုက်နာကျင်မှုများနှင့် ကြုံတွေ့ရပြီး မချိမဆုံ ခံစား ရပုံကို အရာဝတ္ထုပစ္စည်းများ ပဲ့ကြွေပုံနှင့် တင်စားကာ

“အချိန်တိုင်း ထိရှုနာကျင်စေ
ရင်ဟာ ပဲ့ကြွေဝေဝါးလည်း”

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ရှေ့ဆက်ရမည့် အနာဂတ်ဘဝခရီးများ မရေရာ၊ မသေချာဘဲ ဖြစ်နေသည်ကို အမှောင်နှင့် တင်စားကာ

“အနာဂတ်များ မှောင်မိုက်နေလည်း
ဒီဘဝထဲ လက်တွဲမဖြုတ်ဘဲနဲ့”

ဟု လည်းကောင်း ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

တေးရေး တေးဆို လွမ်းပိုင်၏ “ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်” သီချင်းသည် ချစ်သူမိန်းကလေးက ချစ်ခင်ဂရုစိုက်နေချိန်တွင် သူမ၏မေတ္တာ အတိမ်အနက်ကို မခံစားမိဘဲ မိမိအား စိတ်ကုန်၍ထားခဲ့ပြီး မိသားစုတစ်ခု တည်ဆောက်ပြီးချိန် ရောက်နေမှ သူမ၏မေတ္တာကို ပြန်လိုချင်မိသည့်အကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သူ့အတွက် အချစ်က ဘာမျှအကျိုးမရှိကြောင်းကို ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်သည် လူသားတို့အတွက် အကျိုးမပြုကြောင်းနှင့် တင်စားကာ

“အချစ်က ငါ့အတွက် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ခံစားမှုတို့ကို အရာဝတ္ထုတို့နှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ရာတွင် မြင်သာထင်သာသည့် အရာဝတ္ထုတို့နှင့် တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

၂။၃။ အပြုအမူ အဖြစ်အပျက်များနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့မှု

အပြုအမူ အဖြစ်အပျက်တို့နှင့် တင်စား၍လည်း တေးရေးဆရာတို့သည် တေးသီချင်းများ ဖွဲ့သီကြသည်။

တေးရေး အောင်ကိုမြင့်၊ တေးဆို ဂျီလတ်တို့၏ “ဘာတွေကို တောင်းဆိုလဲ” သီချင်းသည် ချစ်သူဆီမှ အချစ်တစ်ခုတည်းကိုသာ တောင်းဆိုခဲ့ကြောင်း ရေးဖွဲ့ ထားသည့် သီချင်းဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းထဲတွင်

“တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့ တစ်ရွှေ့ပြီးတစ်ရွှေ့ ဘဝလမ်းထဲ
ရင်ခုန်သံကို ဦးညွှတ်ခဲ့ပါတယ်
တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် တစ်ရွက်ပြီးတစ်ရွက် ငါ့သမိုင်းထဲ”

ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ “ဘာတွေကိုတောင်းဆိုလဲ” သီချင်းပါ “ဦးညွှတ်” သည် ချစ်သူအပေါ်ထားသည့် သူ၏ ခံစားချက်များ၊ ချစ်ခြင်းများကိုသာ အလေးအနက် ထားကြောင်း တင်စားရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

တေးရေး လင်းလင်း၊ တေးဆို မျိုးကြီးတို့၏ “ပြန်လာချိန်လေး” သီချင်းသည် မျက်နှာများခွဲမိသူ၏ နောက်ဆုံးမျှော်လင့်ချက်ကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းထဲတွင်

“ရင်ထဲလမ်းရှင်းထားတယ်
 တစ်သက်လုံး အေးချမ်းသွားမယ်
 အကုန်လုံး ကျောခိုင်းထားတယ်
 မင်းလေးတစ်ယောက်က လွဲရင်”

ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုအဖွဲ့များထဲမှ “ရင်ထဲ လမ်းရှင်းထားတယ်” ဟူသော အဖွဲ့သည် ဆိုလိုချက်ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း သိမြင်နိုင်သည့် အဖွဲ့ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ရင်ထဲတွင် အခြားသောသူများနှင့် ပတ်သက်သည့် ခံစားမှုများ မရှိတော့ကြောင်းကို “လမ်းရှင်းထားတယ်” ဟု ခရီးလမ်းကြောင်းကို ရှင်းလင်းထားသည် ဟူသော မြင်လွယ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်မြင်ကွင်းနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

တေးရေး မင်းကိုနိုင်၊ တေးဆို မွန်းအောင် တို့၏ “သွေးမုန်တိုင်း” သီချင်းသည် စနစ်တစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ ပြောင်းရာတွင် အသက်များ စတေးရပ်ကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းတွင်

“ဟောင်းနွမ်းတဲ့အဆောက်အအုံတွေ ဖြိုဖျက်ပစ်ဖို့၊
 ဖောက်ပြန်တဲ့ လူတန်းစားတွေ တိုက်စားပစ်ဖို့၊
 သွေးမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လေပြီ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ခေတ်ပြောင်းစနစ်ပြောင်းရန် ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရပုံကို “မုန်တိုင်း” နှင့် တင်စားသကဲ့သို့ အသက်ပေါင်းများစွာ စတေးရပ်ကို “သွေး” နှင့် တင်စားကာ “သွေးမုန်တိုင်း” ဟူသော စကားပေါင်းဖြင့် ပေါ်လွင်အောင် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

တေးရေး ကျော်ကျော်ငြိမ်းချမ်း၊ တေးဆို မွန်းအောင် တို့၏ “ဒေါင်းတမန်” သီချင်းသည် ခေတ်သစ်စနစ်သစ်ထူထောင်ရန် အားပေးတိုက်တွန်း ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းတွင်

“ပျံသာပျံပါ ခွပ်ဒေါင်းနီ မုန်တိုင်းမိုးထက်ဆီ
 အရိုင်းအညစ်လေကြမ်း တိုးဖြတ်သန်းမည်
 တော်လှန်ပန်းနီနီ အစဉ်သယ်ချီ”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ခေတ်သစ်စနစ်သစ် တည်ထောင်သည့်အခါ အဖျက်အမှောက်သမားများ ရှိတတ်မြဲ ဖြစ်သည်။ ထိုအဖျက်သမားများကို “အရိုင်းအညစ်လေကြမ်း” နှင့်တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်။ ပန်းနီနီသည် အနက်ရိုးနှင့်ဆိုလျှင် အနီရောင်ပန်းသာ ဖြစ်သည်။ တော်လှန်နှင့် ပေါင်းစပ်၍ စကားပေါင်းအဖြစ် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့်အခါ

ဦးတည်ချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ဖြတ်ကျော်မည်ဟူသော အနက်သဘော သက်ရောက်သွားပါသည်။ ထိုအနက်သဘောကို “နီနီ” ဟူသော နာမ် အထူးပြု စကားလုံးဖြင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

တေးရေး လင်းလင်း၊ တေးဆို မျိုးကြီးတို့၏ “နေခဲ့တော့” သီချင်းသည် စိတ်သဘောထားချင်း မတိုက်ဆိုင်၍ လမ်းခွဲခွဲကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုသီချင်း ထဲတွင်

“မီးမထွန်းတဲ့ မင်းအကြည့်တို့ဆေးကြောဦး”

“အနောက်ဘက်လမ်းထဲ မင်းတစ်ယောက်တည်းပဲနေခဲ့တော့”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အမြင်မကြည်လင်ခြင်း အနက်သဘောကို မီးရောင်မရှိ၍ မှောင်နေခြင်း အနက်သဘောနှင့် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထို့ပြင် အတွေးများ ခေတ်နောက်ကျသည့် အနက်သဘောကို “အနောက်ဘက်လမ်း”ဟု ဆင့်ပွား အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် ချဲ့ထွင်ရေးဖွဲ့ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

တေးရေး၊ တေးဆို စိုင်းစိုင်းခမ်းလှိုင်၏ “ရက်စက်မှုကြေကွဲ” သီချင်းသည် ချစ်သူမိန်းကလေးက အပြစ်ရှာလမ်းခွဲခွဲပုံကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ချစ်သူ မိန်းကလေးသည် ချစ်ခွင့်ပန်သူ နောက်တစ်ယောက် ရှိလာသည့်အခါ မိမိအား အသုံးမကျသူ၊ အရည်အချင်းမရှိသူဟု အပြစ်ရှာပြောကာ သူ့အနားကထွက်သွားအောင် လုပ်ခဲ့သည်ကို တစ်ခုခုအား အဝေးသို့ ရောက်အောင် ပြုမူပုံနှင့် တင်စားကာ

“ဘာမဟုတ် ညာမဟုတ်ကောင်လို့ ပြောပြီး ခါထုတ်ခဲ့”

ဟူ၍ လည်းကောင်း

တွေ့လိုက်သည့်အခါတိုင်းတွင်လည်း စကားမပြောချင်မဆိုချင် ဖြစ်နေပုံကို

“တွေ့လိုက်တိုင်း ချောင်းဆိုးရင်ကျပ်တယ်”

ဟူ၍ လည်းကောင်း တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။

တေးရေး ဆောင်းဦးလှိုင်၊ တေးဆို ဝိုင်းစုခိုင်သိန်း၏ “အလွမ်းတေးပန်းချီ” သီချင်းသည် ဝေးကွာနေသည့် ချစ်သူအား တမ်းတနေမိသည့်အကြောင်း ရေးဖွဲ့ ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ချစ်သူနှင့် ဝေးနေရ၍ အလွမ်းအဆွေး ခံစားနေရသည်ကို လောကကြီးကပါ ဝိုင်းဝန်းကရုဏာသက်ကာ ငိုကြွေးနေသည်ဟု တင်စားကာ

“အပြင်မှာ လောကကြီးတောင် ငိုနေပြီ
ချစ်သူအဝေးမှာ ဖြေစရာမရှိ”

ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

တေးရေး တေးဆို ရဲရင့်အောင်နှင့် သားသားတို့၏ “better than me”
သီချင်းသည် ချစ်သူမိန်းကလေးက ထားခဲ့သည့် အကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်း
ဖြစ်သည်။

ချစ်သူမိန်းကလေးက သူ့ဘဝ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရန်အတွက် မိမိအား
မည်သည့်အကြောင်းပြချက်မျှ မပြောဘဲ၊ ချန်ထားခဲ့သည်ကို အမှောင်နှင့်တင်စားကာ

“ကောက်ကျစ်လွန်းတဲ့ ကစားကွက်များနဲ့
အရူးလုပ်ခဲ့တယ်ပေါ့
နင်တောက်ပဖို့အတွက် မီးပိတ်ပြီးတော့
ထားရစ်ခဲ့ပြီပေါ့”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

တေးရေး တေးဆို ရွှေထူး၏ “တံခါးဖွင့်ထားတယ်” သီချင်းသည် မိမိအား
ချန်ထားခဲ့သည့် ချစ်သူကို ပြန်လာရန် မျှော်လင့်စောင့်စားနေသည့် အကြောင်း
ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ခွဲခွာသွားသော ချစ်သူမိန်းကလေးကြောင့် နာကျင်ခံစား
ရသည့် ခံစားမှုများကို ပြေပျောက်စေရန်အတွက် ပြုမူသည်ကို အရာဝတ္ထုများ
စုတ်ပြုသည့်အခါ ဖာထေးပြုပြင်ပုံနှင့် တင်စားကာ

“ငါ့ဦးနှောက်ကတိများ လွမ်းနေတယ်
နှလုံးသားလေး ဖာဖို့အပ်တွေဝယ်”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ခံစားမှုတို့ကို အပြုအမူ၊ အဖြစ်အပျက်တို့တွင် တင်စားရေးဖွဲ့ရာတွင်လည်း
လူသားတို့ နေ့စဉ် ပြုမူကြုံတွေ့နေကြသည့် အပြုအမူ အဖြစ်အပျက် လောကဓံတရား
များနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ခေတ်ပေါ်သီချင်းများတွင် အာရုံငါးပါးခံစားမှုများနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထား
ရာတွင် စိမ်းကားခြင်း ရက်စက်ခြင်းသဘောကို အစိမ်းရောင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊

ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်းသဘောကို အပြာရောင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဘဝ၌ မပြည့်စုံခြင်းသဘောကို မွဲခြောက်ခြောက်အရောင်ဖြင့် လည်းကောင်း တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ဘဝ၌ နာကျင်ခံစားရမှု၊ နိမ့်ကျမှုသဘောကို အခါအရသာဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြင့်တက်မှုသဘောကို အချိုအရသာဖြင့် လည်းကောင်း တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အေးအတူ ပူအမျှ မျှဝေခံစားသည့်သူ့ကို “ရင်ခုန်ဘက်လူ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ချစ်ခြင်းကြောင့် ခံစားရသည့် ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုကို “နူးညံ့တဲ့ ဒုက္ခအသိ” ဟူ၍ လည်းကောင်း ကျစ်လျစ်ထိမိစွာ တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

သဘောတရားဆင်တူရာ အရာဝတ္ထုပစ္စည်းများနှင့် တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထား သည်ကိုလည်း ခေတ်ပေါ်သီချင်းများတွင် တွေ့ရသည်။ ဘဝတွင် တိုးတက်အောင် လုပ်ချင်သည့်စိတ်ကို ကားနှင့်လည်းကောင်း၊ တိုးတက်မှုမရှိသည့် ဘဝကို သံပတ်နှင့် လည်းကောင်း တင်စားရေးဖွဲ့သည်။ ချစ်သူနှစ်ဦး၏ ခိုင်မြဲသည့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ သဘောကို “အိမ်”၊ “အသိုက်”တို့နှင့်လည်းကောင်း တင်စားရေးဖွဲ့ကြသည်။ ချစ်သူ နှင့် ဆက်သွယ်မှုမရလိုသည့်သဘောကို “ဖုန်း”၏ အခြင်းအရာနှင့် လည်းကောင်း၊ ချစ်သူ၏ မာယာစက်ကွင်းတွင် အမြဲတမ်း နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသွားရမြဲ ဖြစ်ကြောင်း ကို “ပန်း” ၏အခြင်းအရာနှင့် လည်းကောင်း၊ နားလည်မှုများနှင့် လမ်းခွဲခဲ့သည်ကို “ကတ္တီပါ” နှင့်လည်းကောင်း တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

ခေတ်ပေါ်သီချင်းများတွင် အပြုအမူ အဖြစ်အပျက်များနှင့် တင်စားရေးဖွဲ့ ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ချစ်ခြင်းအပေါ် လေးနက်သည့် ခံစားမှုများ ရှိသည်ကို “ဦးညွတ်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရင်ထဲ၌ ချစ်သူတစ်ဦးတည်းသာ ရှိသည်ကို “လမ်းရှင်းထားတယ်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အမြင်မကြည်လင်သည်ကို “မီးမထွန်းတဲ့ မင်းအကြည့်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အတွေးများ ခေတ်နောက်ကျနေ သည်ကို “အနောက်ဘက်လမ်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အနားကထွက်သွားအောင် လုပ်သည်ကို “ခါထုတ်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ စကားမပြောမဆိုချင်ပုံကို “ချောင်းဆိုး ရင်ကျပ်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ချစ်သူနှင့် ဝေးနေရသောကြောင့် ဝိုင်းဝန်းကရုဏာသက် ကြပုံကို “လောကကြီးတောင်ငိုနေပြီ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဘာမျှမသိရဘဲ ချန်ထားခံ ရသည်ကို “မီးပိတ်ပြီးတော့” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ခံစားမှုများ လျော့အောင် ပြုလုပ်သည်ကို “နှလုံးသားလေးဖာဖို့ အပ်တွေဝယ်” ဟူ၍ လည်းကောင်း ထင်လွယ် မြင်လွယ်သည့် နေ့စဉ်သုံးစကားများနှင့် တင်စားကာ အနက်ချဲ့ထွင် ရေးဖွဲ့ကြ ပါသည်။

အချစ်က မိမိအတွက် ဘာမျှအကျိုးမရှိကြောင်းကို “ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်” နှင့်တင်စား၍ လည်းကောင်း၊ မိန်းကလေး၏ ချစ်သူရည်စားများပြီး ရှုပ်ပွေ့ပုံကို “ဘတ်စ်ကား” ၏ အခြင်းအရာနှင့်လည်းကောင်း၊ ဘဝ၏ အခက်အခဲများကို “ဆူးခင်းလမ်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နာကျင်ခံစားရပုံကို “ပွဲကြွေ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မရေရာ မသေချာခြင်းကို “အမှောင်” နှင့်လည်းကောင်း တင်စားကာ ရေးဖွဲ့ထား ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားသည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲတိုးတက်နေသကဲ့သို့ မြန်မာဘာသာစကားရှိ အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့သည်လည်း သိမ်မွေ့စွာ တိုးတက် ပြောင်းလဲလျက် ရှိပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားရှိ ဘာသာဗေဒယူနစ်များ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်များသည်လည်း ကျယ်ပြန့်လာသည်ကို ဤစာတမ်းက သက်သေပြ ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

အတ္ထုဗေဒသည် စကားလုံး တစ်လုံးချင်းစီ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သာမက ထိုစကားလုံး အသုံးပြုရာ ပုဒ်အတွင်း၊ ဝါကျတွင်း ရှိသည့် စကားအဆက်အစပ် အရလည်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

တေးဂီတဖန်တီးသူတို့သည် မြန်မာဘာသာစကားကို ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်စွာဖြင့် ခံစားချက်များကို ပေါ်လွင်အောင်၊ သိစေလိုသော အကြောင်းခြင်းရာတို့ကို သိအောင် ဘာသာဗေဒယူနစ်တို့ဖြင့် ပီပြင်စွာ ဖော်ထုတ်နိုင်ကြသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

နိဂုံး

အနက်အဓိပ္ပာယ် လေ့လာမှုသည် စာသင်ခန်းတွင်သာ လေ့လာသည့် ပညာရပ်မျိုး မဟုတ်ပါ။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အခြေအနေ၊ အဖြစ်အပျက်၊ ခံစားချက် အမျိုးမျိုးတို့ကို တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး လေ့လာနိုင်သော ပညာရပ် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤစာတမ်းတွင် သိမ်မွေ့နက်နဲလှသည့် မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ခံစားမှုတို့၌ အနက်ချဲ့ ရေးဖွဲ့ကြပုံကို လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

မြန်မာစာ

- ခင်မင်၊ မောင်(ခန့်ဖြူ)။ ၂၀၀၀။ *မြန်မာစကား၊ မြန်မာစာရုပ်ပုံလွှာ*။ ရန်ကုန်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။
- ခင်မင်၊ မောင်(ခန့်ဖြူ)။ ၂၀၁၆။ ဇန်နဝါရီလ။ *ရှေ့ယိုနားကတစ်ဖဝါးမခွာသူ တစ်ယောက်၏ ရင်ထဲကသီချင်းများအကြောင်း*။ ရန်ကုန်၊ မုံရွေးပုံနှိပ်တိုက်။
- ခင်မင်၊ မောင်(ခန့်ဖြူ)။ ၂၀၁၆။ *မြန်မာလေ့သုံးစကားများ*။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့် ပုံနှိပ်တိုက်။
- ခင်အေး၊ ဒေါက်တာ။ ၂၀၀၄။ *အတ္ထဗေဒနိဒါန်း*။ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင် ပုံနှိပ်တိုက်။
- ထွန်းမြင့်၊ ဦး။ ၁၉၉၅။ *ဘာသာဗေဒ*။ ရန်ကုန်၊ ဂျီအီးစီ။
- နိုင်ဇော်။ ၂၀၀၉။ *တေးဂီတ၏တန်ခိုးစွမ်းပကား*။ ရန်ကုန်၊ ဒူးဒေးစာအုပ်တိုက်။

အင်္ဂလိပ်စာ

- Crystal, David, 2000. *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*, Fourth Edn. Oxford: Blackwell.
- Richards M.N. Long. 1987. *Breakthrough*, London, Oxford University Press.
- Victoria Fromkin and Robert Rodman, 1974. *An Introduction to Language* , Sixth edn. Havcourt Brase Collge Publishers.
- Wales, Katie, 2001. *A Dictionary of Stylistics*. London.